

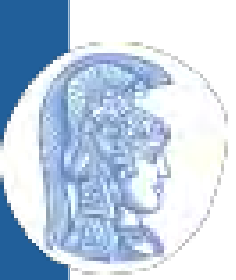
ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ - ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ 5^ο Φόρουμ Ακεραιότητας

Χτίζοντας ένα μέλλον με αξίες: Νέοι και κουλτούρα Ακεραιότητας

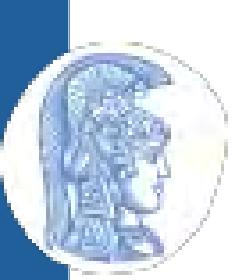
Κατερίνα Πέρρου
Επίκουρη Καθηγήτρια
Νομική Σχολή ΕΚΠΑ

9 Δεκεμβρίου 2025

Μηχανισμοί πρόληψης της διαφθοράς

Μηχανισμοί πρόληψης της διαφθοράς

- **Το ζήτημα:** με ποιους τρόπους θα δημιουργήσουμε περιβάλλον ανθεκτικό στη διαφθορά
- **Μηχανισμοί πρόληψης σε τρία επίπεδα:**
 - Νομοθεσία
 - Διοίκηση
 - Δικαστική προστασία

Μηχανισμοί πρόληψης της διαφθοράς

1. Νομοθεσία

- Πολυνομία: δύσκολο να γνωρίζουμε ΤΙ ισχύει
 - Γραφειοκρατία: δύσκολο να γνωρίζω ΠΟΥ θα απευθυνθώ
 - Διάχυση ευθύνης: δύσκολο να εντοπιστεί ΠΟΙΟΣ ευθύνεται
 - Διακριτική ευχέρεια: δύσκολο να γνωρίζω ΠΩΣ ασκήθηκε
- **ΕΜΦΑΣΗ στην απλοποίηση της νομοθεσίας ως εργαλείο για την πρόληψη «ευκαιριών» διαφθοράς**

Μηχανισμοί πρόληψης της διαφθοράς

2. Λειτουργία Δημόσιας Διοίκησης

- Ευρεία διακριτική ευχέρεια και πολιτικές παρεμβάσεις → κατάχρηση εξουσίας
- Υψηλή ζήτηση υπηρεσιών και αυξημένο κόστος → κενά στην παροχή υπηρεσιών
- **ΕΜΦΑΣΗ στην επέκταση της αυτοματοποίησης διαδικασιών**
- Μείωση «εγγύτητας» - εξάλειψη λόγων ύπαρξης «μεσαζόντων»
→ απρόσωπη δημόσια διοίκηση (faceless administration)

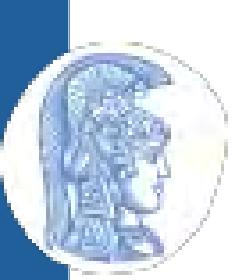
Μηχανισμοί πρόληψης της διαφθοράς

3. Απόλυτη προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος (whistleblowers)

➤ ΕΔΔΑ, *Halet κατά Λουξεμβούργου* (14/2/2023, GC)

- Ο προσφεύγων, Raphaël Halet, εργαζόμενος στην PwC, διέρρευσε — προς δημοσιογράφο — εμπιστευτικά φορολογικά έγγραφα που αφορούσαν μεγάλες πολυεθνικές (“LuxLeaks”).
- Ποινική δίωξη/ καταδίκη σε (φυλάκιση και) χρηματική κύρωση 1.000€ - συμβατή με άρθρο 10 ΕΣΔΑ (ΕΔΔΑ, Τμήμα, 11/5/21)

Μηχανισμοί πρόληψης της διαφθοράς

- **ΕΔΔΑ, *Halet* κατά Λουξεμβούργου (14/2/2023, GC)**
 - Το Δικαστήριο τόνισε ότι **δημόσιο συμφέρον** δεν περιορίζεται μόνο στην αποκάλυψη παρανομιών, αλλά καλύπτει και πληροφορίες που **διευρύνουν τον δημόσιο διάλογο** (π.χ. επιθετικές φορολογικές πρακτικές πολυεθνικών)
 - **Διεύρυνση πεδίου εφαρμογής της προστασίας**

Μηχανισμοί πρόληψης της διαφθοράς

- **ΕΔΔΑ, *Halet κατά Λουξεμβούργου* (14/2/2023, GC)**
 - Έκρινε ότι η ποινική δίωξη/καταδίκη και το πρόστιμο (1.000 €) ήταν **δυσανάλογες κυρώσεις**, ειδικά λαμβάνοντας υπόψη τον «ψυχολογικό και αποτρεπτικό» (chilling-effect) χαρακτήρα που έχουν τέτοιες ποινές για μελλοντικούς πιθανούς whistleblowers – ΑΝΑΤΡΕΠΕΙ απόφαση τμήματος
 - Ακόμη και «ήπιες» ποινές θεωρούνται ανεπίτρεπτες αν αποτρέπουν μελλοντικούς whistleblowers

Μηχανισμοί πρόληψης της διαφθοράς

4. Συμπερασματικά - Έμφαση στην πρόληψη

- Κατά τον σχεδιασμό → συνεχής και οριζόντια μέριμνα: σε κάθε επέμβαση στη νομοθεσία ή στη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, ακόμα και αν δεν έχει ως σκοπό την αποτροπή της διαφθοράς, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η παράμετρος «πρόληψη/ αποτροπή διαφθοράς»
- Κατά την εφαρμογή → Επέκταση της χρήσης της τεχνολογίας και της απρόσωπης επαφής με τη δημόσια διοίκηση

Μηχανισμοί πρόληψης της διαφθοράς

**UNITED
AGAINST
CORRUPTION**

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!